

Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden
Locatie Leeuwarden
Zaaknummer: [REDACTED]
Datum: 5 juli 2023

CONCLUSIE VAN ANTWOORD IN HET VOEGINGSINCIDENT

Inzake:

1. Mevrouw [REDACTED] en de heer [REDACTED]
beiden wonende te [REDACTED]
2. Mevrouw [REDACTED] tevens h.o.d.n. [REDACTED]
wonende te [REDACTED]
3. Mevrouw [REDACTED] en de heer [REDACTED] beiden
vennoot van de VOF [REDACTED]
beiden wonende te [REDACTED]
4. De heer [REDACTED] en mevrouw [REDACTED]
beiden wonende te [REDACTED]
5. De heer [REDACTED] en mevrouw [REDACTED]
beiden wonende te [REDACTED]
6. De heer [REDACTED] en mevrouw [REDACTED]
beiden wonende te [REDACTED]

Geïntimeerden in de hoofdzaak,

Advocaat: mr. J.M. van Woudenberg te Amsterdam

7. [REDACTED]
8. [REDACTED]
9. [REDACTED]

Geïntimeerden in de hoodzaak,

Advocaat: mr. Dr. T.E. Deurvorst te Amsterdam

Tegen:

[REDACTED]
[REDACTED] gevestigd en kantoorhoudende te

██████████
verzoekster in het incident tot voeging,

Advocaten: mrs. L. Koning en I.N.A. Denniger

In het appel ingesteld door

1. ██████████
2. ██████████
3. ██████████
4. ██████████
5. ██████████

Allen wonende dan wel gevestigd te ██████████

A p p e l l a n t e n in de hoofdzaak,

Advocaat: mr. C.S.G. de Lange

1. ██████████
menen dat ██████████ zodanig belang niet heeft en dat de vordering van ██████████ moet worden afgewezen. Bovendien menen de Bewoners dat ██████████ niet ontvankelijk is in haar vordering tot voeging omdat zij niet heeft voldaan aan de vereisten van artikel 3:305a BW.
2. ██████████ wijst er terecht op dat voor het aannemen van een belang bij voeging in de zin van artikel 217 Rv vereist is dat de partij die voeging vordert feitelijke of juridische gevolgen kan ondervinden van de toe- of afwijzing van de vordering, of het gezag van gewijsde dat de in de procedure gegeven eindbeslissingen kunnen hebben. Maar wat ██████████ vervolgens vergeet te vermelden is dat het ook vaste rechtspraak is dat de mogelijke precedentwerking van een uitspraak op zichzelf geen belang in de zin van artikel 217 Rv oplevert.

Zie HR 12 juni 2015, ECLI:NL:HR:2015:1602, NJ 2015/295, rov. 3.2:

"In de mogelijke precedentwerking van die uitspraak is dus niet reeds een voldoende belang gelegen, ook niet indien sprake is van sterk op elkaar gelijkende vorderingen of feitencomplexen tussen deels dezelfde partijen." (onderstreping advocaat)

Zie ook HR 21 mei 2021, ECLI:NL:HR:2021:750, NJ 2021/199, rov. 2.5

"Het door Stichting Loterij Incasso gestelde belang bij deze cassatieprocedure in verband met de onderwerpen die daarin aan de orde zullen komen, heeft uitsluitend betrekking op de precedentwerking van het te wijzen arrest. Dat belang is niet een belang dat art. 217 Rv beoogt te beschermen. Dat geldt ook voor het door Stichting Loterij Incasso gestelde belang dat een vernietiging van de bestreden uitspraak zal leiden tot grote vertraging in het bereiken van haar doelstelling."
(onderstreping advocaat)

3. In alinea's 15 t/m 24 van haar conclusie heeft [REDACTED] geprobeerd te onderbouwen dat het bestreden vonnis de feitelijke belangen van haar achterban schaadt. [REDACTED] stelt dat het vonnis van de voorzieningenrechter "een zeer sterk normatief karakter heeft gekregen door de overweldigende media-aandacht die het vonnis heeft veroorzaakt". Zij citeert vervolgens een aantal mediaberichten waaruit blijkt dat er over het vonnis ophef is ontstaan en dat verschillende partijen verwachten dat het vonnis precedentwerking zal hebben. Ook worden partijen geciteerd die het niet met het vonnis eens zijn, zoals de LTO (een lobbyclub van ondernemers in de land- en tuinbouw) en een Belgisch-Luxemburgse vereniging van de industrie van plantenbescherming, die meent te weten dat als een middel eenmaal is toegelaten een rechter nooit mag ingrijpen.
4. De Bewoners kunnen na bestudering van deze alinea's niet tot een andere conclusie komen dan dat het volledige betoog van [REDACTED] erop neerkomt dat zij precedentwerking van het vonnis wil voorkomen. En dat levert dus nu juist geen belang in de zin van artikel 217 Rv op. Alleen daarom al moet de vordering tot voeging worden afgewezen.
5. Overigens is het maar zeer de vraag of het vonnis van de voorzieningenrechter inderdaad de gevolgen zal hebben die [REDACTED] vreest. Dit geding gaat, zoals de voorzieningenrechter terecht heeft overwogen, over het concrete geschil tussen de Bewoners en [REDACTED] waarbij aan de orde is of de rechter een ordemaatregel dient te treffen. De voorzieningenrechter oordeelde dat het risico voor ernstige schadelijke effecten bij mensen die zo dicht bij velden wonen waar wekelijks gespoten wordt, in het kader van de belangenafweging die een onderdeel vormt van de gevraagde ordemaatregel, zwaarder dient te wegen dan het economische verlies aan de zijde van [REDACTED] kan ook kiezen voor de teelt van gewassen waar geen, of veel minder, gewasbeschermingsmiddelen worden gebruikt. Weliswaar is dat minder winstgevend, maar dat belang kan niet opwegen tegen de huidige onzekerheid en de risico's ten aanzien van de gezondheid van omwonenden, waaronder ook kwetsbare jongere kinderen. Bij dat oordeel weegt tot slot in belangrijke mate mee dat het hier niet zozeer gaat om de teelt van een gewas dat van belang is voor de voedselzekerheid, hetgeen de belangenafweging mogelijk anders zou doen uitvallen, maar om de teelt van sierbloemen in de directe nabijheid van mensen.
6. Het gaat dus om een vonnis waarin een belangenafweging is gemaakt in een concrete casus. [REDACTED] schrijft dat het negeren van het vonnis geen redelijke optie is, gezien het risico op een tsunami aan juridische procedures binnen Nederland en de uitstraling daarvan voor de bloembollenbranche in algemene zin. Daarmee miskent [REDACTED] dat het vonnis enkel concrete gevolgen heeft voor de procespartijen. De belangenafweging van de voorzieningenrechter is overtuigend en rechtvaardig in de concrete omstandigheden van dit geval. Uit de uitspraak kan echter niet worden afgeleid dat in het algemeen nooit

meer met pesticiden gespoten kan worden. Als de concrete omstandigheden anders zijn, bijvoorbeeld een perceel op veilige afstand van woonhuizen, of de teelt van een gewas dat van belang is voor de voedselzekerheid, kan de belangenafweging anders uitpakken.

7. Een ander belang dat het belang van haar achterban om niet aan een mogelijk door het bestreden vonnis gecreëerd precedent te worden onderworpen noemt [REDACTED] roept weliswaar dat haar achterban direct wordt geraakt door het vonnis, maar dat is niet juist. [REDACTED] stelt dat bij het in stand blijven van het vonnis de telers bij de verzorging van hun lelieteelten andere keuzes zullen moeten maken (al. 23 incidentele conclusie tot voeging), maar dat is enkel zo indien zij bang zijn voor precedentwerking. De achterban van [REDACTED] ondervindt geen feitelijke of juridische gevolgen van het vonnis zelf.
8. Ook [REDACTED] zelf ondervindt geen feitelijke of juridische gevolgen van het vonnis, zoals zij lijkt te betogen in alinea's 24 en 26 van haar conclusie. [REDACTED] heeft op geen enkele wijze onderbouwd waarom het vonnis haar eigen belangen (zoals bijvoorbeeld vermogensrechtelijke belangen) raakt anders dan – opnieuw – de angst voor precedentwerking.
9. Op grond van het bovenstaande moet de vordering tot voeging van [REDACTED] al stranden.
10. Bovendien geldt dat [REDACTED] niet voldoet aan de eisen van artikel 3:305a BW, waardoor zij niet ontvankelijk is. [REDACTED] stelt dat artikel 3:305a BW niet van toepassing zou zijn omdat zij geen collectieve rechtsvordering in wil stellen namens haar leden (al. 27 incidentele conclusie tot voeging). [REDACTED] miskent daarmee echter dat artikel 3:305a BW haar enige rechtsingang is, nu zij stelt op te komen voor de belangen van haar leden. Artikel 3:305a BW is immers de (enige) uitzondering op de hoofdregel dat een partij in een civielrechtelijke procedure enkel op kan komen voor zijn eigen belang. De Bewoners menen dan ook dat het Hof Den Haag in de *Shell/Milieudefensie* zaak¹ terecht heeft geoordeeld dat bij een vordering tot voeging door een belangenvereniging moet worden onderzocht of aan de vereisten van artikel 3:305a BW is voldaan.
11. [REDACTED] stelt vervolgens dat zij hoe dan ook wel aan de eisen van artikel 3:305a BW voldoet, en loopt deze eisen na. Zij licht echter niet toe in hoeverre de positie die zij in het geding wil innemen strekt tot bescherming van gelijksoortige belangen van andere personen (in dit geval: haar leden), zoals op grond van artikel 3:305a BW lid 1 is vereist. Zoals hierboven al opgemerkt kan de door de rechter te maken afweging tussen de belangen van omwonenden en gebruikers van pesticiden in ieder individueel geval anders zijn. Daarnaast zullen niet alle leden van [REDACTED] dezelfde pesticiden (willen) gebruiken. Zonder nadere toelichting (waarvoor deze turbo spoed procedure zich niet leent) kan niet worden aangenomen dat de leden van [REDACTED] dezelfde (soort) belangen hebben bij een oordeel in dit appel.
12. Bovendien zien de Bewoners geen aanleiding voor toepassing van het verlichte regime van artikel 3:305a lid 6 vanwege de aard van de vordering of de personen tot bescherming van wier belangen de rechtsvordering strekt. Lid 6 van dit artikel geeft een uitzondering op de hoofdregel dat aan alle voorwaarden van artikel 3:305a BW moet

¹ Hof Den Haag 25 april 2023 ECLI:NL:GHDHA:2023:736

zijn voldaan. Die uitzondering dient dus enkel in bijzondere gevallen toegepast te worden. Uit de wetsgeschiedenis blijkt dat dan bijvoorbeeld werd gedacht aan de situatie dat een representatieve belangenorganisatie een andere vordering instelt dan een schadevergoeding en er een maatschappelijk belang mee is gemoeid.² In dit geval is daarvan geen sprake. ■■■■■ wil zich niet voegen ter behartiging van een maatschappelijk belang, maar vanwege het financiële belang van haar achterban om schadelijke gewasbestrijdingsmiddelen te kunnen blijven gebruiken. Daarvoor is de uitzonderingsmogelijkheid van artikel 3:305a lid 6 BW niet bedoeld. ■■■■■ moet dan ook gewoon voldoen aan de vereisten van artikel 3:305a lid 2, onderdelen a tot en met e, en lid 5 BW. Nu zij daarover niets heeft gesteld moet zij niet ontvankelijk worden verklaard.

13. Zekerheidshalve wordt tenslotte opgemerkt dat ook indien uw Hof van oordeel is dat wel aan de vereisten van artikel 3:350a BW is voldaan, dat niet met zich meebrengt dat ■■■■■ of haar achterban een belang in de zin van artikel 217 Rv heeft. Vertegenwoordiging op grond van artikel 3:305a BW creëert immers geen nieuwe belangen, het cumuleert slechts bestaande individuele belangen.

Conclusie

De Bewoners verzoeken uw Hof de vordering van ■■■■■ om in het rechtsgeding te worden toegelaten als gevoegde partij af te wijzen, dan wel om ■■■■■ niet ontvankelijk te verklaren en ■■■■■ te veroordelen in de kosten van dit incident.

■■■■■ hebben op 19 juni 2023 bij emails met ontvangstbevestiging afstand gedaan van al hun aanspraken voortvloeiend uit het vonnis van de Rb. Assen van 12 juni 2023. Ook uit de bestuursrechtelijke procedure hebben zij zich volledig teruggetrokken. De ■■■■■ heeft hoe dan ook onvoldoende belang bij ex art. 3:303 BW bij voeging jegens hen.

Advocaat

² Kamerstukken II 2017–2018, 34 608, nr. 6, p. 21